

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) ได้มุ่งเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เพื่อให้การพัฒนาและบริหารประเทศเป็นไปในทางสายกลาง บนพื้นฐานคุณภาพเชิงพลวัตของการพัฒนาที่เชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการ โดยให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาจากวิกฤตเศรษฐกิจ และสร้างฐานเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็ง และมีภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก ขณะเดียวกันมุ่งการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย (www.bps.ops.moph.go.th) และมีความสอดคล้องกับนโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2546 – 2549) ที่มีเป้าหมายในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ พึ่งตนเองได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, 2545) ประเทศไทยได้ถูกจัดอันดับให้เป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ เศรษฐกิจของประเทศไทยมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 5.7 ต่อปี ในช่วงปี 2545-2548 และจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10, พ.ศ. 2550 – 2554) จึงทำให้ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงและมีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และอุตสาหกรรม รวมทั้งมีการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งมีจำนวนมากถึงร้อยละ 99.5 ของจำนวนอุตสาหกรรมทั้งประเทศ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2550) โดยมีการอาศัยเทคโนโลยีมาใช้อย่างมากมาย เพื่อสร้างผลผลิตให้ได้เพียงพอกับความต้องการในการบริโภคของประชาชนและความสามารถแข่งขันด้านธุรกิจการค้ากับคู่แข่งระดับนานาชาติ

อุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา เป็นอุตสาหกรรมประเภทหนึ่งที่ได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลเพื่อทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ.2512 เพราะมีการนำทรัพยากรธรรมชาติจากภายในประเทศมาใช้ประโยชน์โดยการเพิ่มให้มีมูลค่ามากขึ้น เป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญและ

ช่วยกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนส่วนภูมิภาค และได้มีการพัฒนาโดยการใช้เทคโนโลยีในการผลิต และเครื่องจักรที่ทันสมัย ทำให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพมาตรฐานมากขึ้นและพัฒนาเป็นอุตสาหกรรม เพื่อการส่งออกที่สำคัญ (ฐานิกา ปัญจรัตน์, 2545) และเป็นที่ทราบกันดีว่า ประเทศไทยถือเป็น ประเทศที่มีงานหัตถกรรมพื้นบ้านที่มีความโดดเด่นทางด้านเอกลักษณ์ และความประณีตสวยงาม เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ (วนิดา แก้วเนตร อ่างโนอุบล สิงห์แก้ว, 2547) ซึ่งตรงกับ ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน เน้นการผลิตเพื่อการบริโภคอย่างพอเพียง ภายในชุมชน สนับสนุนการนำภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสรรค์คุณค่าของ สินค้าและบริการ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10, พ.ศ. 2550 – 2554) ซึ่งในแต่ละภาคของประเทศมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความพิถีพิถันในการประดิษฐ์และแสดงถึง เอกลักษณ์ ของชาวบ้านที่สร้างสรรค์ผลงานออกมา โดยการประกอบอาชีพหัตถกรรมในประเทศไทยมีการ กระจายไปทุกภาค พบมากที่สุดในภาคเหนือ โดยเฉพาะ แพร่ น่าน เชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง (กองสถิติเศรษฐกิจ, 2544)

จังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดหนึ่งซึ่งได้รับการส่งเสริมทางด้านเศรษฐกิจมีการส่งเสริมและ ขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมทั้งขนาดกลางและขนาดย่อม จนทำให้ภาคอุตสาหกรรมเจริญ รุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว โดยจังหวัดลำปางมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ประมาณ 1,658 โรง (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง, 2550) การอุตสาหกรรมในจังหวัด ลำปาง เป็นอุตสาหกรรมที่พึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น ประกอบกับมีปัจจัยความพร้อมใน ด้านอื่นๆ จึงทำให้แนวโน้มของอุตสาหกรรมในจังหวัดลำปางขยายตัวขึ้น และถือว่าเป็นจังหวัด หนึ่งที่มีทรัพยากรในจังหวัดมาก โดย จังหวัดลำปางมีอุตสาหกรรมที่มีชื่อเสียงและเป็นเอกลักษณ์ ของจังหวัด คือ อุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา เป็นอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาล เพราะมีการนำทรัพยากรธรรมชาติจากภายในประเทศมาใช้ประโยชน์โดยการเพิ่มให้มีมูลค่ามากขึ้น เป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญและช่วยกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนส่วนภูมิภาค (ฐานิกา ปัญจรัตน์, 2545) และถือว่าเป็นจังหวัดที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นเมืองเซรามิกของประเทศไทย อีกทั้งยังเป็น แหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่สำคัญในเขตพื้นที่ภาคเหนือ ด้วยมีปัจจัยที่เอื้อต่อการผลิตหลาย ประการ คือ เป็นจังหวัดที่มีแร่ดินขาวมากที่สุดในประเทศไทยถึง ร้อยละ 65 มีดินเหนียวคุณภาพดี ถึงร้อยละ 93 ของมูลค่าการผลิตทั้งประเทศ ซึ่งมีความเหมาะสมในการนำมาผลิตเป็น เครื่องปั้นดินเผาและเซรามิกรูปแบบต่าง ๆ เช่น ผลิตภัณฑ์บนโต๊ะอาหาร ชาม จาน ชุดน้ำชา ชุด กาแฟ อีกทั้งผลิตภัณฑ์เซรามิกในงานก่อสร้าง อาทิ กระเบื้อง ลูกกรงโรงงาน เป็นต้น อีกทั้งค่าจ้าง

ตลาดแรงงานไม่สูงมากเกินไป แรงงานมีฝีมือในงานหัตถกรรม และสภาพทางภูมิศาสตร์ เป็นศูนย์กลางทางคมนาคมที่ติดต่อได้สะดวก (สมาคมเครื่องปั้นดินเผาลำปาง, 2545)

จังหวัดลำปางมีชื่อเสียงในด้านอุตสาหกรรมเซรามิกจึง ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) และเป้าประสงค์หลัก (Goal) ให้มีลักษณะที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมเซรามิกของจังหวัดคือ “Lampang : Green & Clean & Ceramic” โดยมุ่งมั่นพัฒนาจังหวัดลำปางภายใต้ความร่วมมือของทุกภาคส่วนให้เป็นเมืองน่าอยู่ น่าเที่ยว สะอาด สวยงาม ควบคู่กับการเป็นเมืองเซรามิก แห่งประเทศไทย และอาเซียน โดยเฉพาะกับนโยบายทางด้านเซรามิกนั้น ได้กำหนดให้ การพัฒนากระบวนการผลิต พัฒนาและส่งเสริมการตลาดรวมกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพ มุ่งเน้นการสร้างงานสร้างอาชีพ การกระจายรายได้ การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการผลิตสินค้า OTOP และผลิตภัณฑ์เซรามิกครบวงจรให้ก้าวไปสู่การเป็นเมืองเซรามิก แห่งประเทศไทยและอาเซียน (www.Lampang.co.th)

จากการพัฒนาดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลกระทบทางสุขภาพและสิ่งแวดล้อมตามมามากมาย ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะปัญหาความเจ็บป่วยที่เกิดจากการประกอบอาชีพที่นับวันมีแนวโน้มความรุนแรงสูงขึ้น (สำนักกระบวนวิชา, 2547) การพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นผลให้ประเทศไทยได้รับการประยุกต์เทคโนโลยีเครื่องจักรตลอดจนสารเคมีต่างๆเข้ามาใช้ในงานอุตสาหกรรมมากมาย ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและการเพิ่มความเสี่ยงอันตรายแก่บุคคลในการทำงาน ซึ่งแตกต่างไปจากวิธีการทำงานแบบโบราณอย่างมาก โดยเฉพาะสารเคมีต่างๆที่นำมาใช้หลายชนิดเป็นสารก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม มีการศึกษาทั้งในและต่างประเทศระบุว่าอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมประสบปัญหาที่สำคัญทั้งจากสภาพแวดล้อมในการทำงานและสภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย (Champoux & Brun,2003; Itani, Tachi, & Kogi, 2004; Krungkrai Wong, Itani, & Amornratanapaichit, 2006; Siriruttanapruk & Anantagulnathi, 2004; Sorensen, Hasle & Bach, 2006) นอกจากนี้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น ยังพบว่า ปัญหาต่อสุขภาพของผู้ประกอบอาชีพ มีแนวโน้มสูงขึ้น จาก แนวนโยบายที่ส่งเสริมให้ประชาชนผลิตสินค้าในชุมชนของตนเองเพื่อการจำหน่าย เช่น นโยบายสนับสนุนการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ประชาชนต้องเร่งผลิตสินค้าเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับการจำหน่ายและการสั่งซื้อ ซึ่งมีผลในด้านเศรษฐกิจทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน น (อุบล สิงห์แก้ว, 2547) ในกระบวนการทำงานดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาต่อสุขภาพ และล้วนเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้แนวโน้มการเกิดโรคจากการทำงานหรือสิ่งแวดล้อมสูงขึ้น (สำนักกระบวนวิชา, 2547) อันตรายต่างๆที่อาจเกิดขึ้น สามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ อันตรายจากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ทางเคมี ทางชีวภาพ และจิตวิทยาสังคม ส่วนหนึ่งถูกกำหนดจากสภาวะสุขภาพของสมาชิกในกลุ่มนั้นๆ โดยมีปัจจัยต่างๆ

เป็นตัวร่วมกำหนด ขณะเดียวกันพฤติกรรมสุขภาพของบุคคล สิ่งแวดล้อม และกระบวนการทำงาน มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุอันตรายจากการทำงาน (สุขภาพและการเจ็บป่วยของผู้ใช้แรงงานใน สังกมไทย, 2548) การเจ็บป่วยของผู้ใช้แรงงานด้วยโรคที่มีอันตรายต่อชีวิตหรือความพิการจำนวนมาก อาทิ โรคหัวใจขาดเลือด โรคหลอดเลือดสมอง เป็นต้น โรคเหล่านี้จะมีส่วนสำคัญในการลดความสามารถของผู้ทำงานได้รวดเร็วและรุนแรงจนเป็นสาเหตุก่อให้เกิดอุบัติเหตุขณะทำงาน ยิ่งไปกว่านั้นการดำรงชีวิตของมนุษย์ย่อมมีความเสื่อมเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา การเจ็บป่วยบางอย่างเป็นที่สะสมต่อเนื่องกันมา เช่น การปวดเมื่อยกระดูก กล้ามเนื้อจากท่านั่ง (สุขภาพและการเจ็บป่วยของผู้ใช้แรงงานใน สังกมไทย, 2548)

บ้านม่อนเขาแก้ว เป็นอีกชุมชนหนึ่งที่มีประวัติมาอย่างยาวนานในการทำเครื่องปั้นดินเผาที่มีคุณภาพที่มีการสืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ จนได้รับรางวัลหมู่บ้านหัตถกรรมดีเด่น และได้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการหมู่บ้านท่องเที่ยวตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ปี 2550 ซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ครั้งละประมาณ 100 – 200 คน ประชาชนบ้านม่อนเขาแก้วมีการประกอบอาชีพทำเครื่องปั้นดินเผาเป็น ทั้งอาชีพหลักและอาชีพรอง การทำเครื่องปั้นดินเผาเป็นอาชีพที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยปู่ย่าตายาย และมีการประกอบอาชีพอื่นๆ คือ เกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ อาชีพการทำเครื่องปั้นดินเผาถือว่าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สร้างรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน ประมาณ 70,000 – 100,000 บาทต่อปี ครัวเรือนมีการออกร้อยละ 60 ของครัวเรือน และมีครัวเรือนในการประกอบอาชีพทำเครื่องปั้นดินเผา จำนวนประมาณ 94 ครัวเรือน (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองลำปาง, 2550)

เมื่อพิจารณาขั้นตอนของการทำเครื่องปั้นดินเผาพบว่า ในขั้นตอนการ ปั้น และการเผา จะมีผลต่อสุขภาพของผู้ประกอบอาชีพจากการสัมผัสสิ่งคุกคามหรือปัจจัยที่เป็นสาเหตุก่อให้เกิดโรค เช่น ในขั้นตอนการเผา วัสดุที่ใช้ในการเผา คือ ฟาง ขี้เถ้า และฟืน ระยะเวลาในการเผาหม้อแต่ละครั้งนั้นต้องใช้เวลาประมาณ 1 – 2 วัน ขึ้นอยู่กับปริมาณของจำนวนหม้อในแต่ละครั้ง และสีของหม้อว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ในช่วงเวลาของการเผานั้น ก็จะก่อให้เกิด ฝุ่น เศษละออง และแก๊สต่าง ๆ ที่ลอยเข้าไปปะปนในอากาศ (ปราณี พันธุมสินชัย, 2542) เมื่อหายใจนำฝุ่นละอองเข้าสู่ระบบทางเดินหายใจจะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างและการทำหน้าที่ของปอด ก่อให้เกิดโรคในระบบทางเดินหายใจ เช่น โรคหอบหืดจากการประกอบอาชีพ หรือโรคหลอดลมอักเสบ (สมชัย บวรกิติ และ โยธิน เบนจรัส, 2542) ทำให้มีอาการหอบเหนื่อย ไอมีเสมหะ นอกจากนี้ยังทำให้เกิดโรคปอดอักเสบ หรือโรคถุงลมปอดอักเสบภูมิแพ้สารภายนอก โรคปอดอักเสบภูมิแพ้เหตุอาชีพ (พรชัย สิทธิศรีธนย์กุล, สมชัย บวรกิติ และกฤษฎา ศรีสำราญ, 2543) ซึ่งมีอาการแสดง เช่น ไอสูงหนาวสั่น ปวดเมื่อยตามร่างกาย ไอ หายใจหอบเหนื่อย อ่อนเพลีย หากได้รับฝุ่นเป็นระยะเวลานาน

อาจเกิดอาการเรื้อรัง เช่น เบื่ออาหาร น้ำหนักลด เหนื่อยง่าย ไอ หายใจลำบาก หรือมีอาการรุนแรงจนเกิดอาการหายใจล้มเหลวจากเนื้อปอดถูกทำลายจนเกิดพังผืด และใน การปั่นเครื่องปั่นดินเผาพบว่าการทำเครื่องปั้นดินเผา ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ การทำตัวหม้อกับหูหม้อ ซึ่งการทำตัวหม้อจะประกอบด้วย 11 ขั้นตอน ซึ่งผู้ประกอบการอาชีพจะต้องใช้เวลาและสมาธิในการทำ อีกทั้งยังต้องอยู่ในลักษณะท่าทางการนั่งปั้นดินที่อยู่ในการทำเดิมเป็นเวลานาน เนื่องจากการปั้นตัวหม้อนั้นต้องให้ได้รูปทรงตามที่กำหนดเพราะจะมีผลต่อ ความสวยงาม ปริมาณ และการ จำหน่ายผลผลิต จึงอาจทำให้เกิด โรคที่เกิดจากสิ่งคุกคามที่เป็นปัจจัยทางกายภาพ เช่น ลักษณะงานเป็นการทำซ้ำๆ และต้องทำติดต่อกันทุกวันเป็นระยะเวลาานาน รวมไปถึงการทำงานในท่าทางที่ไม่ถูกต้องและอยู่ในอิริยาบถเดียวเป็นเวลานานๆ อาจเป็นสาเหตุทำให้เกิดความเมื่อยล้าและเกิดอาการปวดเมื่อยของระบบกล้ามเนื้อ กระดูกและข้อต่อต่างๆ ได้ แสงสว่างไม่เพียงพอ ใช้สายตาในการทำงานมากขึ้น ทำให้เกิดความเมื่อยล้าของดวงตา ปวดตา เคืองตา ตาพร่ามัวมองเห็นไม่ชัดเจน และการบาดเจ็บที่เกิดจากการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในขั้นตอนการประกอบอาชีพ (สำนักกระบวนวิชา, 2547) อย่างไรก็ตามการทำอาชีพเครื่องปั้นดินเผาก็ได้สร้างความเจริญทางเศรษฐกิจ สร้างงาน สร้างอาชีพทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และมีรายได้เพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันถ้าผู้ประกอบการไม่ได้มีความเข้าใจที่ถูกต้องในการป้องกันหรือดูแลตนเองอย่างถูกวิธีก็อาจจะทำให้เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่จะส่งผลเสียต่อสุขภาพ เช่น ทำให้เกิดโรคในระบบทางเดินหายใจ โรคเกี่ยวกับระบบกล้ามเนื้อเป็นต้น จากข้อมูลของงานทะเบียนราษฎร เทศบาลตำบลพิชัย ปี 2552 ประชาชนของบ้านม่อนเขาแก้ว มีจำนวนทั้งสิ้น 1,129 คน และข้อมูลสุขภาพจากสถานีอนามัยต้นมื่นของประชาชนบ้านม่อนเขาแก้ว พบว่า มีประชาชนป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจ จำนวน 53 ราย ระบบทางเดินปัสสาวะ จำนวน 3 ราย โรคเก๊าท์ จำนวน 1 ราย โรคข้ออักเสบ จำนวน 14 ราย ปวดกล้ามเนื้อ จำนวน 12 ราย และปวดหลัง จำนวน 5 ราย (สถานีอนามัยต้นมื่น, 2552)

ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นบุคลากรทางด้านสาธารณสุข ซึ่งปฏิบัติงานในกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาลตำบลพิชัย มีหน้าที่ในการดูแลสุขภาพแก่ประชาชนในชุมชน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะสุขภาพ ของผู้ประกอบการทำเครื่องปั้นดินเผาบ้านม่อนเขาแก้ว ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง โดยเฉพาะมิติด้านร่างกาย เพื่อที่จะได้เป็นข้อมูลในการ ส่งเสริมสุขภาพ และแก้ไขปัญหาทางสุขภาพของผู้ประกอบการทำเครื่องปั้นดินเผาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงภาวะสุขภาพในมิติด้านร่างกายของผู้ประกอบการทำเครื่องปั้นดินเผาบ้านม่อนเขาแก้ว ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

คำถามการศึกษา

ภาวะสุขภาพในมิติด้านร่างกายของผู้ประกอบอาชีพทำเครื่องปั้นดินเผาบ้านม่อนเขาแก้ว ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เป็นอย่างไร

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาภาวะสุขภาพในมิติด้านร่างกายของผู้ประกอบอาชีพทำเครื่องปั้นดินเผาบ้านม่อนเขาแก้ว ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ในกลุ่มผู้ประกอบอาชีพทำเครื่องปั้นดินเผา ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน 2553

นิยามศัพท์

ภาวะสุขภาพในมิติด้านร่างกาย หมายถึง ความสมบูรณ์พร้อมของระบบต่างๆ ในร่างกาย ได้แก่ ระบบผิวหนัง ระบบโครงร่าง/กระดูกกล้ามเนื้อ สายตาและการมองเห็น ระบบประสาท ระบบทางเดินหายใจ ระบบทางเดินอาหาร ระบบทางเดินปัสสาวะ

การทำเครื่องปั้นดินเผา หมายถึง การปั้นภาชนะและเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทำจากดินเหนียว โดยนำไปปั้นเป็นรูปทรงต่างๆ ตามต้องการ หลังจากนั้นจึงนำไปตากแดดจนแห้ง แล้วนำไปเผา เพื่อให้ได้ภาชนะในรูปทรงที่ต้องการ

ผู้ประกอบอาชีพทำเครื่องปั้นดินเผา หมายถึง ประชาชนบ้านม่อนเขาแก้ว ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ที่ประกอบอาชีพทำเครื่องปั้นดินเผาเพื่อจำหน่ายและใช้ในครัวเรือนและเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ประกอบอาชีพทำเครื่องปั้นดินเผาบ้านม่อนเขาแก้ว